

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΧΕΣΙΑΚΗΣ &
ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Οδηγός επιμόρφωσης

Επαγγελματική εξειδίκευση στην κλινική εποπτεία

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΧΕΣΙΑΚΗΣ &
ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

για επαγγελματίες
ψυχικής υγείας,
με έμφαση στις σύγχρονες απόψεις
για την κλινική εποπτεία.

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ

Εξερευνούμε τα νεότερα θεωρητικά
μοντέλα και τη σύγχρονη έρευνα
για την εποπτεία.

ΤΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΓΚΡΟΥΠ

Η δύναμη της ομάδας ως πεδίο
μάθησης, καθρέφτη και πολλαπλών
προοπτικών.

Η ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΔΥΑΔΑ

Η σχέση εποπτή-εποπτευόμενου ως
ζωντανό εργαλείο αλλαγής και
επαγγελματικής ανάπτυξης.

“
Η εποπτική
διεργασία
γίνεται τόπος
αναστοχασμού
”

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ **MAZI**.
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΝΟΜΑΣΤΕ **MAZI**.

ΣΧΕΣΗ

ΝΟΗΜΑ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

www.relationalgrouptherapy.gr

ΣΧΕΣΗ · ΝΟΗΜΑ · ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ

www.relationalgrouptherapy.gr

01

Γενικός χαρακτήρας

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει το Πρόγραμμα Επαγγελματικής Εξειδίκευσης στην Κλινική Εποπτεία του Ι.Σ.Ο.Ψ. Σκοπός του είναι να παρουσιάσει με σαφήνεια τη φυσιογνωμία, τη δομή, τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα δεοντολογικά όρια, με τρόπο επιστημονικά ορθό και νομικά προσεκτικό.

Τι αφορά η βεβαίωση ολοκλήρωσης

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα και η χορήγηση Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης αφορούν αποκλειστικά το εσωτερικό πλαίσιο επιμόρφωσης του Ι.Σ.Ο.Ψ. Δεν ιδρύουν, δεν απονέμουν, δεν αντικαθιστούν και δεν επεκτείνουν επαγγελματικά δικαιώματα. Κάθε αξιοποίηση τελεί σε συνάρτηση με τα ήδη υπάρχοντα νόμιμα προσόντα του/της συμμετέχοντος/ουσας.

Σύσταση: «Ψυχολόγος ή άλλος επαγγελματίας ψυχικής υγείας με επαγγελματική εξειδίκευση στην κλινική εποπτεία».

Φορολογικό καθεστώς: Εφαρμόζεται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Το Ι.Σ.Ο.Ψ. διατηρεί το δικαίωμα προσαρμογής σε περίπτωση μεταβολής του θεσμικού πλαισίου.

Επικοινωνία με το ΙΣΟΨ

Λ. Κηφισίας 90 (Κεντρικό) · Βάλτου 10 (Παράρτημα)

Αθήνα 11526

210 698 1289 · 693 230 5183

www.relationalgrouptherapy.gr

02

Λογική του προγράμματος

Στην Ελλάδα, δεν υπάρχουν πιστοποιημένοι φορείς σχετικά με τον κλάδο της εποπτείας για επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Το πρόγραμμα αυτό έρχεται να καλύψει αυτό το κενό, δημιουργώντας μια νέα λογική για το ποιος μπορεί να παρέχει κλινική εποπτεία στον κλάδο της ψυχικής υγείας.

“Supervision is a critical element of clinical training and clinical practice, since it links academic input to the realities of clinical work, and is the means by which theory becomes linked to practice.”

Roth & Pilling, 2008

Κάθε θεραπευτική σχολή εφαρμόζει τις δικές της αρχές σχετικά με το πότε, πού και πώς η κλινική εποπτεία εφαρμόζεται. Το πρόγραμμα εκπαιδεύει τον κλινικό επόπτη να αντιλαμβάνεται τις διαφορές και ομοιότητες μεταξύ των θεραπευτικών σχολών. Δίνεται εξαιρετική έμφαση στη σχέση μεταξύ επόπτη-εποπτευόμενων, καθώς και στη σχέση του εποπτικού ζεύγους με τον ευρύτερο οργανισμό. Εκπαιδεύει τον κλινικό επόπτη να εφαρμόζει τις βασικές αρχές θεωρητικών μοντέλων ανεξάρτητα από το θεραπευτικό μοντέλο από το οποίο προέρχεται ο εποπτευόμενος.

03

Στόχοι του προγράμματος

- Ανάπτυξη ανώτερου επιπέδου διαπροσωπικών και γνωστικών ικανοτήτων για τη δημιουργία, διατήρηση και επικοδομητική ολοκλήρωση εποπτικών σχέσεων.
- Κριτική ανάλυση των εκπαιδευτικών μοντέλων κλινικής εποπτείας και συνδυασμός τους με τα θεωρητικά μοντέλα των ψυχοθεραπευτικών σχολών.
- Συσχέτιση της φύσης της εποπτικής σχέσης με τη δομή των οργανωτικών και εργασιακών παραγόντων.
- Συνεργασία με συναδέλφους διαφορετικών θεραπευτικών ρευμάτων και ειδικοτήτων.
- Ενεργοποίηση και διαμόρφωση του εσωτερικού επόπτη σε συνεχόμενο διάλογο με την εποπτική ομάδα.
- Ανασύνθεση θεωρητικών σχολών για τη δημιουργία προσωπικού εποπτικού μοντέλου.

Συμβουλευτική επίδραση επαγγελματικών συλλόγων και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Διεθνείς οργανισμοί

- Αγγλικό Πανεπιστήμιο του Ντέρμπυ (Derby, UK)
- Διεθνής Ένωση Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP)
- Διεθνής Ένωση για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία (IAGP)
- Ινστιτούτο Γιάλομ (Yalom Institute, USA)

Επαγγελματικοί σύλλογοι

- Αμερικανική Ένωση για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία
- Βρετανική Ένωση για τη Συμβουλευτική και την Ψυχοθεραπεία (BACP)
- Αμερικανική Ένωση Ψυχολόγων (APA)
- Διεθνής Ένωση για τη Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Ψυχοθεραπεία

04

Ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών

01 Δεοντολογία της κλινικής εποπτείας

Η ενότητα εξετάζει τη δεοντολογία ως θεμέλιο της εποπτικής σχέσης και ως καθημερινή πρακτική υπεύθυνης κλινικής σκέψης. Εστιάζει στην προστασία των θεραπευόμενων, στην εμπιστευτικότητα, στην ενημερωμένη συναίνεση και στη διαμόρφωση σαφούς εποπτικού συμβολαίου, με προσδιορισμό ρόλων, ορίων, στόχων και τρόπων αξιολόγησης. Διερευνώνται η ασυμμετρία ισχύος, οι πολλαπλές σχέσεις, οι συγκρούσεις συμφερόντων και η ευθύνη αναγνώρισης των ορίων επάρκειας επόπτη και εποπτευόμενου. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη διαχείριση κλινικού υλικού, στην ασφαλή χρήση ψηφιακών μέσων και στην παρουσίαση περιστατικών με προστασία της ταυτότητας των εμπλεκομένων. Μέσα από κλινικά παραδείγματα, οι συμμετέχοντες επεξεργάζονται διλήμματα, αναγνωρίζουν προσωπικές και πολιτισμικές προκαταλήψεις και εξασκούνται στην τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων. Η σχεσιακή οπτική αναδεικνύει τη σημασία του διαλόγου, της λογοδοσίας, της αναγνώρισης σφαλμάτων και της επανόρθωσης ρήξεων. Παράλληλα, εξετάζεται η διαφανής αντιμετώπιση παραπόνων και πιθανών δεοντολογικών παραβιάσεων. Στόχος είναι η καλλιέργεια δεοντολογικής ευαισθησίας, ώστε η εποπτεία να υποστηρίξει την επαγγελματική ανάπτυξη μέσα σε πλαίσιο ασφάλειας, σεβασμού και εμπιστοσύνης.

02 Αναπτυξιακά μοντέλα κλινικής εποπτείας πέραν της θεωρητικής ψυχοθεραπευτικής κατεύθυνσης

Η ενότητα παρουσιάζει αναπτυξιακά μοντέλα κλινικής εποπτείας που οργανώνουν την εποπτική παρέμβαση με βάση την επαγγελματική εξέλιξη του θεραπευτή, πέραν της ιδιαίτερης θεωρητικής ψυχοθεραπευτικής κατεύθυνσής του. Εξετάζονται οι μεταβολές στην αυτονομία, στην αυτοπεποίθηση, στα κίνητρα, στην αυτοπαρατήρηση και στην ικανότητα κατανόησης της εμπειρίας του θεραπευόμενου. Οι συμμετέχοντες διερευνούν πώς ο επόπτης προσαρμόζει τη δομή, την καθοδήγηση, την υποστήριξη και την ανατροφοδότηση στις εκάστοτε μαθησιακές ανάγκες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μετάβαση από την αναζήτηση συγκεκριμένων απαντήσεων προς την ανεκτικότητα στην αβεβαιότητα, την κριτική σκέψη και την υπεύθυνη κλινική αυτονομία. Η ανάπτυξη προσεγγίζεται ως σύνθετη, μη γραμμική διεργασία, καθώς διαφορετικές δεξιότητες μπορεί να βρίσκονται σε διαφορετικό επίπεδο ωρίμανσης. Μέσα από παραδείγματα εποπτικών συναντήσεων, εξετάζονται η διαμόρφωση εξατομικευμένων στόχων, η αναγνώριση δυσκολιών και η αξιολόγηση της προόδου. Στόχος είναι η συγκρότηση ευέλικτης εποπτικής στάσης που συνδέει τη μαθησιακή πρόκληση με τη συναισθηματική ασφάλεια και ενισχύει σταδιακά την επαγγελματική ταυτότητα μέσα στην εποπτική σχέση.

Ενδεικτικές πηγές: BACP, Ethical Framework · APA, Integrative Developmental Model

03 Ομαδικά και ατομικά μοντέλα κλινικής εποπτείας

Η ενότητα εξετάζει τις δυνατότητες, τις διαφορές και τη συμπληρωματικότητα της ατομικής και της ομαδικής κλινικής εποπτείας. Στην ατομική εποπτεία, το ενδιαφέρον εστιάζεται στην εξατομικευμένη επεξεργασία του κλινικού υλικού, στη συνέχεια της εποπτικής σχέσης και στη διερεύνηση των συναισθηματικών αποκρίσεων του θεραπευτή. Στην ομαδική εποπτεία, αναδεικνύονται η πολλαπλότητα των οπτικών, η αμοιβαία μάθηση και η αξιοποίηση των ομαδικών διεργασιών για την κατανόηση της θεραπευτικής συνάντησης. Εξετάζονται διαφορετικοί τρόποι οργάνωσης, όπως η παρουσίαση περιστατικού, η αναστοχαστική ομάδα και η εποπτεία μεταξύ ομοτίμων, με σαφή διάκριση ευθυνών και ρόλων. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην ισότιμη συμμετοχή, στην εμπιστευτικότητα, στη διαχείριση ανταγωνισμού και στην προστασία από επικριτικές ή εκθετικές παρεμβάσεις. Οι συμμετέχοντες εξασκούνται στη διατύπωση εποπτικών ερωτημάτων και στην παροχή συγκεκριμένης, υποστηρικτικής ανατροφοδότησης. Στόχος είναι η επιλογή και ο συνδυασμός κατάλληλων εποπτικών μορφών, σύμφωνα με τις ανάγκες του θεραπευτή, το κλινικό πλαίσιο και τους συμφωνημένους εκπαιδευτικούς στόχους, με συστηματική επανεξέταση της ποιότητας της συνεργασίας.

Ενδεικτική πηγή: BACP, Supervision Competence Framework: User Guide

04 Η εσωτερικευμένη εποπτική σχέση: από τον εποπτευόμενο στον επόπτη

Η ενότητα διερευνά πώς η σχέση με τον επόπτη εσωτερικεύεται και συμβάλλει στη διαμόρφωση του εσωτερικού επόπτη, της κλινικής σκέψης και της μελλοντικής εποπτικής ταυτότητας. Εξετάζεται πώς εμπειρίες αποδοχής, εμπιστοσύνης, αμφισβήτησης, ελέγχου ή απαξίωσης μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο ένας επαγγελματίας θα σχετιστεί αργότερα με τους δικούς του εποπτευόμενους. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις συνειδητές και ασυνειδητές ταυτίσεις, στην αναπαραγωγή εποπτικών προτύπων και στην προσπάθεια διαφοροποίησης από δυσάρεστες προηγούμενες εμπειρίες. Οι συμμετέχοντες αναστοχάζονται την προσωπική εποπτική τους διαδρομή, αναγνωρίζοντας ποιες εσωτερικευμένες φωνές ενισχύουν την περιέργεια και ποιες περιορίζουν την αυτονομία ή προκαλούν φόβο αξιολόγησης. Μέσα από κλινικά παραδείγματα, διερευνώνται η μεταβίβαση, η αντιμεταβίβαση και οι παράλληλες διεργασίες μεταξύ θεραπείας και εποπτείας. Η προηγούμενη εμπειρία προσεγγίζεται ως επιρροή που μπορεί να αναγνωριστεί και να μετασχηματιστεί μέσα από συστηματικό κριτικό αναστοχασμό. Στόχος είναι η ανάπτυξη προσωπικής εποπτικής στάσης που συνδυάζει επίγνωση, ευθύνη, συναισθηματική διαθεσιμότητα και σεβασμό στη διαφορετικότητα του εποπτευόμενου.

Ενδεικτική πηγή: Knox et al. (2014), Internal Representations of Supervisors

Ενότητες 05 και 06: Αναμένεται ο ορισμός των δύο τελευταίων τίτλων.

05

Διαδικασία αξιολόγησης

Επαγγελματική εξειδίκευση στην κλινική εποπτεία

4 γραπτές εργασίες των 3.000 λέξεων που αξιολογούν την ακαδημαϊκή, κλινική, κριτική και επαγγελματική δυνατότητα σύνδεσης θεωρίας και κλινικής εφαρμογής.

Εξειδίκευση στην εφαρμοσμένη κλινική εποπτεία

3 γραπτές εργασίες των 3.000 λέξεων και βιντεοσκοπημένη εφαρμογή κλινικής εποπτείας σε ομάδα ή σε άτομο, με γραπτή κριτική ανάλυση.

06

Εκπαιδευτικό υλικό

- Σχετικά άρθρα στην αγγλική γλώσσα, τα οποία αποστέλλονται δωρεάν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Προαιρετικά προσφέρεται λίστα βιβλίων για εμπλουτισμό της προσωπικής βιβλιοθήκης.

07

Κώδικας δεοντολογίας

- Κατά τη βιντεοσκόπηση εποπτικού υλικού, να έχει ληφθεί η συναίνεση του εποπτευόμενου/ων (μόνο για την Εφαρμοσμένη Κλινική Εποπτεία).
- Κατά τη συγγραφή εργασιών, να ακολουθούνται πρωτόκολλα βιβλιογραφίας και να αποφεύγεται η λογοκλοπή.
- Κατά τη συνεργασία με τους εκπαιδευτές-βαθμολογητές, να υπάρχει επαγγελματική νοοτροπία και δεοντολογική συμπεριφορά.

08 Κριτήρια επιλογής

- Απαραίτητη η προϋπάρχουσα γνώση και πτυχίο Κοινωνικών Επιστημών (ψυχολογίας, κοινωνικής εργασίας, ψυχιατρικής, ιατρικής, κοινωνικού λειτουργού).
- Τουλάχιστον καλή γνώση αγγλικής γλώσσας.
- Επιτυχής παρουσία στη συνέντευξη επιλογής με αξιόπιστο βιογραφικό.
- Απόφοιτοι/τρέχοντες συμμετέχοντες Ι.Σ.Ο.Ψ. γίνονται απευθείας δεκτοί χωρίς συνέντευξη.
- Καλή γνώση επεξεργασίας κειμένου (Word) και ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.
- Συμπλήρωση τουλάχιστον του 24ου έτους ηλικίας.

09 Χρονική διάρκεια και έναρξη

Μονοετές · Εξ αποστάσεως

Το πρόγραμμα είναι μονοετές και διεξάγεται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Δεχόμαστε αιτήσεις σε όλη τη διάρκεια του έτους. Η φοίτηση μπορεί να γίνει από οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

10 Οικονομικές παράμετροι

Τρόπος πληρωμής	Κόστος	Σημείωση
Εφάπαξ πληρωμή κατά την έναρξη	850 €	Απόφοιτοι ΙΓΑΨ/ΙΣΟΨ: δυνατότητα 3 δόσεων
Κατανομή σε 3 ισόποσες δόσεις	1.000 €	-

Χορηγούνται νόμιμες αποδείξεις/τιμολόγια που μπορούν να παρουσιαστούν ως νόμιμα έξοδα στη φορολογική δήλωση.

11

Διδακτικό προσωπικό

Το διδακτικό μας προσωπικό είναι ενημερωμένο σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις του κλάδου της Κλινικής Εποπτείας σε Πανευρωπαϊκό και Παγκόσμιο επίπεδο και διαθέτει αξιοσημείωτη επαγγελματική επιμόρφωση ταυτόχρονα από τους ρόλους του Επόπτη και Εποπτευόμενου.

Χαραλαμπίδης Σταύρος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΙΣΟΨ · ΚΛΙΝΙΚΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ
ΣΧΕΣΙΑΚΟΣ ΨΥΧΑΝΑΛΥΤΗΣ

Ψυχολόγος, διδακτικός και εποπτικός ομαδικός ψυχοθεραπευτής και σχεσιακός ψυχαναλυτής. Εκλεγμένο μέλος συμβουλίου διευθυντών της Διεθνούς Ένωσης για τη Σχεσιακή Ψυχανάλυση και Ψυχοθεραπεία (IARPP). Μοναδικός Ευρωπαίος Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής/Επόπτης από το Yalom Institute USA. Εξειδίκευση στη Διαπροσωπική Ψυχανάλυση, William Alanson White Institute, USA. Κλινικό μέλος AGPA, EGPS, GASI, IAGP. Συγγραφέας του βιβλίου «Ο Δήμιος του Φθόνου» (εκδ. Δίσιγμα, 2022).

Μαθιούδης Κώστας

ΙΔΡΥΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ ΙΣΟΨ
ΚΛΙΝΙΚΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ · ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Ιδρυτικό Μέλος Ι.Σ.Ο.Ψ., Διδάσκων και Επόπτης στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης στη Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση. Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής (Yalom Institute, USA). Κλινικός Επόπτης (Derby Univ., UK). Ψυχολόγος με Εξειδίκευση στην Ψυχανάλυση (MSc). Μέλος IARPP.

Εποπτική εμπειρία

Όλοι οι Κλινικοί Επόπτες Ι.Σ.Ο.Ψ. διαθέτουν εκτεταμένη εποπτική εμπειρία από τη συμμετοχή τους ως επόπτες κλινικής πρακτικής 150 και πλέον ειδικευόμενων συμμετεχόντων σε προγράμματα εξειδίκευσης στις κλινικές δεξιότητες με βάση τη Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία, τη Σχεσιακή Ψυχανάλυση και την Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom.

Μαθαίνουμε μαζί. Μεταμορφωνόμαστε μαζί.

Λ. Κηφισίας 90 (Κεντρικό) · Βάλτου 10 (Παράρτημα) · Αθήνα 11526
210 698 1289 · 693 230 5183
www.relationalgrouptherapy.gr